

Складні випадки правопису знака м'якшення

Пригадайте

Ї пишеться

пізнього

кільце

знацяка

кульбаба

розвозьте

шампінйон

Севілья

Ї не пишеться

горня

звір

тепер

вірте

гонщик

тоншати

у тарілці

Зверніть увагу!

- -нч-, -нш-, н-ж, -нщ- без Ъ

*іннжир, кіннчик, деннщик, дзеленнчати,
цвіріннчати, менншість*

але

женьшень, Маньчжурія, тянь-шанський

Запам'ятайте

Ірпінь → ірпінський

Оболонь → оболонський

Кіцмань → кіцманський

Умань → уманський

Ільмень → ільменський

Зверніть увагу!

Поділ → подільський

Хорол → хорольський

Сеул → сеульський

Кагул → кагульський

Ворзель — ворзельський
Нікополь — нікопольський
Сімферополь → сімферопольський

Зверніть увагу!

Піднісся ← підніс себе

Підносься ← піднось себе

-ся *себе* ←

Зверніть увагу!

галка — птах *галька* — камінці

Галка — ім'я

булка — хліб *булька* - кулька

Складні випадки правопису знака м'якшення

Ь – знак м'якшення пишемо

- після *д, т, з, с, дз, ц, л, н* на позначення м'яких приголосних у кінці слова та складу

- Де Ти З'їСи Ці ЛиНи?

- ДЗиНь.

*мідь, суть, князь, вісь, гедзь, палець, даль,
день, дядько, ганьба, кільце*

- після м'яких приголосних перед **О**
льон, бадьорість, синьо-жовтий
- після **л** перед м'яким приголосним
їдальня, спільний, Ользі, пильність
- у суфіксах **—зьк-, -ськ-, -цьк-**
близькість, близько, людськість, військо, по-українськи, по-узбецьки

Зверніть увагу!

*Баский, в'язкий, різкий, боязкий,
ковзкий, плоский, порский*

Ь

- у суфіксах *-еньк-, -оньк-, -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-*

**рученька, серденько, голівонька,
соколонько, гарненький, малесенький,
гарнюсінький, тонюсінький**

- у родовому відмінку множини іменників жіночого роду м'якої групи І відміни й середнього роду на **-нн(я), -ц(е)** II відміни

крамниць, пісень, робітниць

бажань, завдань, ридань, сердець, слівець

- у дієслівних формах дійсного та наказового способів

*носить, знають, знаються, ходять,
хочеться*

*ходіть, принесіть, станьте, здається,
будьте*

- у буквосполученнях *-ньц-, -ньч-, -льц-, -льч-, -сьц-, -сьч-*

якщо походять від *-ньк-, -льк-, -ськ-*

ненька → неньці, донька → доньці

лялька → ляльці

але

Рибалка → рибалці, Тетянка → Тетяниці

❖ у словах іншомовного походження

- після *д, т, з, с, ц, л, н* перед *я, ю, є, ї* та *йо* при роздільній вимові

ательє, конференсьє, медальйон, компаньйон

але ілюзія, нюанс, резюме мадяр

- Відповідно до вимови після *л* перед приголосними та в кінці слів

фільм, Рафаель, але меморіал, залл, пенал

Ь не пишемо

- у кінці складу або слова

кобзар, каменяр, дігтяр, лікар, вірте, перевірте, Харків

Зверніть увагу - винятки!

Горький, Зорькин

- після приголосних *б, п, в, м, ф* **МаВПа БуФ**
- після шиплячих *ж, ч, ш, дж*

голуб, верф, нехворощ, розкіш

- після н перед ж, ч, ш, щ та перед суфіксами **-ств-, -ськ-**
*інший, кінчик, менший, тонший, селянство,
волинський, освітянський*

Зверніть увагу!

доньчин, няньчин, няньчити, бринькати

бо

бренькіт, донька, нянька

- після букв на позначення м'яких приголосних, крім *л*, якщо за ними йдуть інші букви, що позначають м'які приголосні звуки

кінцівка, користю, радістю, світ, свято, слід, сміх, сніп, сьогодні, танцювати, щастя

але

різьбяр, тьмяний і похідні від них

- між подвоєними буквами, що позначають подовжені м'які приголосні

*буття, волосся, галуззя, гіллястий,
життя, каміння, лється, сіллю*

- після *д, т, н* перед *-ченк(о), -чук, -чишин*

*Безбатченко, Федченко, Радчук,
Гринчишин, Панчишин*

але

після *л* пишемо

Михальченко, Пальлчук, Михальчук

Порівняйте

Гальці ← *Галька*

дівчиноньці ← *дівчинонька*

редьці ← *редька*

(у) письмі ← *письмо*

але

галці ← *галка*, *сторінці* ← *сторінка*,

у пасмі ← *пасмо*

